

*Клименко Юлія Дмитрівна,
студентка, спеціальність «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»,
Черкаський національний університет імені
Богдана Хмельницького (м. Черкаси, Україна).*

ЖІНОЧЕ ОБЛИЧЧЯ СУЧАСНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Ще зовсім нещодавно дипломатія була переважно чоловічим світом – за щільно зачиненими дверима міжнародних перемовин рідко лунав жіночий голос. Та сьогодні все змінилося. Сучасна дипломатія все частіше має жіноче обличчя – впевнене, освічене, емпатійне. Жінки не просто присутні у великій політиці, вони формують її порядок денний, ведуть складні перемовини, захищають права людини та стоять на передовій глобальних змін.

До ХХ століття дипломатія залишалась майже виключно чоловічою цариною, жінки були відсторонені від політичного ухвалення рішень як на національному, так і на міжнародному рівнях. Проте з поширенням ідей фемінізму та поступовим розширенням прав жінок ситуація почала змінюватись. У 1922 році Люсіль Атчерсон стала першою жінкою, яка зайняла дипломатичну

посаду в Державному департаменті США, встановивши початок поступового, але стійкого просування жінок на вищі дипломатичні позиції в цьому відомстві. У Європі зрушення в участі жінок в дипломатії відбулося значно пізніше, часто через значний опір з боку урядових структур. Жінки неодноразово стикались з численними бар'єрами: формальними заборонами на дипломатичну службу, упередженнями щодо «жіночої емоційності», обмеженим доступом до освіти та відсутністю професійної підтримки. Проте з кожним десятиліттям присутність жінок у дипломатії ставала все більш помітною. Вже в кінці XX століття жінки почали обіймати посади послів, представниць Організації Об'єднаних Націй та очільниць зовнішньополітичних відомств. Окрема 8 стаття Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації стосується залучення жінок до дипломатії і визначає, що держави-учасниці мають забезпечити жінкам можливість на рівних умовах з чоловіками представляти свої уряди на міжнародному рівні і брати участь у роботі міжнародних організацій. Прикладом також послуговували Сполучені Штати Америки, в 1997 році Медлін Олбрайт стала першою жінкою, яка обійняла посаду Державного секретаря США. З 2005 по 2009 рік цю посаду займала Кондоліза Райз, а з 2009 року її обіймала Гіллари Клінтон. Дослідження свідчать, що призначення Гіллари Клінтон на посаду Державного секретаря США не тільки вплинуло на політичну картину в США та збільшило залучення жінок, а й мало значний вплив на дипломатичний світ, збільшивши кількість жінок-послів іноземних держав у США. Це явище навіть отримало назву "ефект Гіллари".

На сучасному етапі, жінки у дипломатії виконують роль представниць своєї країни на міжнародному рівні, сприяючи рівноправ'ю та різноманітності у дипломатичному корпусі. Також дипломатки можуть значно сприяти розвитку гендерної дипломатії, тобто стратегій, що враховують гендер та сприяють створенню рівних можливостей у міжнародних відносинах. Крім того, дипломатки виступають важливими агентами в справі мирного вирішення конфліктів, сприяючи зменшенню насильства та підтримці дипломатичних ініціатив, вони можуть представляти свої країни у гуманітарних та соціальних питаннях, бути чутливішими до соціальних проблем та прав людини.

Щодо переваги жінок на дипломатичних посадах, працівниці зовнішньополітичних відомств країн вказують на різні можливості та переваги, які вони мають. По-перше, жінки-дипломатки мають унікальну можливість аналізувати ситуації з різних перспектив, оскільки вони можуть проводити зустрічі з жінками в країнах, де діють традиційні цінності. Це дозволяє їм подолати гендерні бар'єри і мати більш повне уявлення про ситуацію, а також знаходити ширше коло контактів. Це особливо важливо в консервативних країнах, де жінки активно відіграють роль у суспільстві. По-друге, жінки-дипломати, зазвичай, не викликають підозр у створенні небезпеки, що дозволяє їм отримувати більше інформації під час бесід. По-третє, жінки-дипломати, особливо ті, що очолюють дипломатичні місії, частіше привертають увагу громадськості, що може призвести до більш широкого медіа-висвітлення їхньої роботи в країні праці.

Отже, роль жінок у дипломатії відзначається різноманітністю та важливістю їхнього внеску у формування зовнішньої політики країни. Жінки не лише беруть активну, а й трансформаційну участь у дипломатичних процесах, вони впливають на формування міжнародних відносин, змінюють підходи до ведення міжнародної політики, поглиблюють діалог між країнами та водночас прокладають шлях до більш справедливого й гендерно збалансованого світу. Їхня присутність у міжнародних відносинах збагачує дипломатію новими ідеями, стилями комунікацій та підходами до розв'язання глобальних викликів.

Література:

1. Макаренко Є. А. Гендерна політика у сфері зовнішніх зносин: міжнародна практика і українські реалії. Київ: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2008. С.26–32.
2. Подоляк Н. Г. Жінка і влада: новий погляд на європейське минуле. Київ, 2008. С.35–37.
3. Women in world politics : an introduction / edited by Francine D'Amico and Peter R. Beckman 1995. 230 p.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.